

**GOVT OF KARNATAKA
KARNAKATA SCHOOL EXAMINATION AND
ASSESSMENT BOARD
II PUC ANNUAL EXAMINATION - 2023 MARCH
SCHEME OF VALUATION**

SUBJECT CODE : 28

SUBJECT : SOCIOLOGY

Qn.No.		Marks Allotted
PART - A		
I	Choose the correct Answer (1 Mark Each)	10 x 1 = 10
	1. c Achille Gillord	1
	2. a 940	1
	3. b Herbert Risley	1
	4. a Mumbai	1
	5. b Head of joint family	1
	6. d MS Swaminthan	1
	7. a Herman Mogling	1
	8. c Chattisgarh	1
	9. a B Shamsundar	1
	10. b M.N. Srinivas	1
II	Fill in the blanks choosing in correct Answer	5 x 1 = 5
	11. St. Thomas / Bartholomew (any one can be Consider)	1
	12. Agriculture	1
	13. Charles Metcafe	1
	14. Tim Berners lee	1
	15. E V Ramaswamy Nayaka	1
III	Match the following	5 x 1 = 5
	16. Racial Groups	1
	17. Narasinganavar	1
	18. M.N. Srinivas	1
	19. Michel Aldrich	1
	20. Vimochana	1
IV	Answer any five of the following questions in one word or sentences each.	5 x 1 = 5
	21. Bharatha Varsha, Bharatha Khanda	1

	22.	Mahatma Gandhiji	1
	23.	Large Area Multipurpose Societies	1
	24.	Henry Maine	1
	25.	A.R. Desai, M.N. Srinivas, N. Prasad Majumdar	1
	26.	The movement of people from communities concerned chiefly with agriculture to other communities largely involved with business production etc.,	1
	27.	Paracy, Nagarthakas, Marwaris etc.,	1
	28.	M.S.A. Rao	1
	29.	Kagodu Movement, Malaprabha Agitation	1
PART -B			
V.		Answer any TEN of the following in 2 or 3 sentences:	10 x 2 = 20
	30.	Systematic study of population - its size, growth, birth and death, migration, structure and composition is called Demography	2
	31.	Mandya, Yadgiri, Belagavi, Vijipura, Kolar	2
	32.	a) Tribal groups refused to be absorbed b) Special problems posed by strong ethnic groups c) Later waves of Immigrants	2
	33.	Brahma Samaj - Raja Ram Mohan Roy Arya Samaj - Dayananda Saraswathi etc.,	2
	34.	Microfinance is a financial services such as to help the poor and low income families to rise their income & there by improve their standard of living	2
	35.	Patriarchal joint family Matriarchal joint family	2
	36.	Industrialization Urbanization Education Social Legislations	2
	37.	Ablation of Intermediaries Ceiling of Land Holdings Consolidation of Land holdings Tenancy Reforms Organization of co-operative farming	2

	38.	Provision of water supply Maintenance of Minor Irrigation School Buildings Construction of wells & tanks etc.,	2
	39.	SEZ is an embarked geographical area meant for production of goods and services basically meant for the purpose of export where economic laws are different from the prevailing ones in other parts of the country.	2
	40.	Bangalore Akashvani Channel Dharwad Akshavani Channel etc.,	2
	41.	Public News, Suvarna News, Kasturi News, TV9 etc.,	2
	42.	Restorative Rebellions Religious Movements Social Banditry Terrorist Vengeance Mass insurrections	2
	43.	Bhagini Samaja Mahila Seva Samaja PurogamiSanghatana etc.,	2
	44.	ACC to M.N. Srinivas, The changes brought about in Indian Society and Culture as a result of over 150 years of British Rule and the term substance occurring at different levels of technology institutions, ideology and values.	2
PART -C			
VI.		Answer any seven of the following questions in 15 sentences each.	7 x 5 = 35
	45.	a) Reorganisation of syllabus at various level primary, secondary and college level. b) conducting, community programme - mass prayer, speech, meetings. c) giving due encouragement to extra curricular activities to promote national unity. d) Improvement of text books helps a great deal in giving a true national perspective to the students .	5
	46.	Jawarharlal Nehru laid down the policy of the	5

	<p>tribal panchasheela as enunciated by him as follows:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) People should develop along the lines of their own genius - should try to encourage in every way their own traditional arts & culture. b) Tribal rights in land & forests should be respected. c) We should try to train and build up a team of their own people to work, administration & development. Avoid introducing too many outsiders into tribal territory. d) We should not over administer these areas or overwhelm them with a multiplicity of schemes. e) We should judge the results not by statistics or the amount of money spent but by the quality of human character that is involved. 	
47.	<p>Strategies of women empowerment are</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Legal strategies b) Social Strategies c) Economic Strategies d) National Commission for women 	5
48.	<p>Disadvantages of Joint Family</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Promote Idleness b) Hindrance to the development of personality c) Encourages litigation and nepotism d) Unfavourable for savings & investments e) Hinders social mobility & low status of women. 	5
49.	<p>Characteristics of slum</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Dilapidated of poor housing b) High density of population & housing c) Lack of public utilities & facilities d) Apathy and social isolation 	5
50.	<p>Characteristics of Market</p>	5

		<ul style="list-style-type: none"> a) Place of Exchange of goods and services. b) Place where things are bought & sold c) It is a type of trade or business d) It is not just a physical place, but the gathering of people - buyers & sellers. e) It includes the entire spectrum of economic activities & institutions. 	
	51.	<p>The pushkar annual fair is the annual five days camel & livestock fair held in the town of pushkar in Rajasthan State.</p> <p>World's largest camel fair.</p> <p>Thousands of people go to the banks of the pushkar lake.</p> <p>Women go to the stalls, full of bracelets etc.,</p> <p>It is celebrated for five days from the karthikkadasi to karthikpoornima.</p> <p>Acc to legend, when the Hindu god Brahma spring up the pushkar lake, thus numerous people swim in the sacred waters.</p>	5
	52.	<p>Components of social movements.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Ideology b) Collective Mobilization c) Leadership and organization. 	5
	53.	<p>Dalit Movement - Meaning</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pre Independence movement <ul style="list-style-type: none"> a) Basaveshwara & the Dalit movement b) Dalit movement in old mysore c) Dalit movement in Mumbai Karnataka. 2) Post Independence Movement <ul style="list-style-type: none"> a) Bheemsena b) DSS 	5
	54.	<p>Factors contributing to globalization</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Rise of information & communication technology b) Information flows. c) Knowledge based society d) Transnational corporation e) The electronic economics. f) Political changes. 	5

	55.	Process of Modernisation in India a) Economically b) Politically c) Culturally d) Socially	5
PART - D			
VII.		Answer any two of the following in 30 sentences each.	2 x 10 = 20
	56.	Common difference in society based on social, economic, geographically etc., is called Diversity. a) Physical Diversities b) Linguistic Diversities c) Religious Diversities d) RevalDiversities e) Cultural & ethnical Diversities	10
	57.	The changes in caste system during the British period a) Introduction of Universaltic legal system. b) Impact of English education c) Impact of Social reform movement d) Impact of New Social formation e) Impact of freedom struggleImpact of Industrialization & urbanization	10
	58	The Role of Gandhi and Dr.B.R.Ambedkar" Freedom struggle and eradication of untouchability were both very important for Gandhiji. He himself lived with the Harijans. He wrote extensively in 'Harijan' and Young India' about the condition of Harijans. He cleaned the streets and toilets of scheduled castes by his selfless. Sincere selfeffort he created awareness among the Harijans regarding cleanness, sanitization and health. "HarijanSevakSangh" also provided Financial Assistance and Scholarships two schools started for Harijana. Dr. B.R.Ambedkar is chief Arachitect of the	10

	<p>Constitution, he has legalized the upliftment of the untouchables through the inclusion of many articles. The ideas of Self-dignity, Self confidence and Self respect for the very same purpose he had started the "BahishikritaHitakaraniSabha" The movement he had started was known as " Self-respect movement" he asked to untouchables to follow five principles. "Paneni Sutras" They are self movement, self DependentSelf respect, Self confidence, Selfprogress. In order to create awareness among the untouchables. Ambedkar started a paper called "MookaNayaka" and also suggested Three Principles - Education, Agitation and Organisation.</p>	
59	<p>Importance of village studies</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Field work is an antidote to book view b) Calculated opposition to change c) Literary bias d) Recording for later evolution e) Development of analytical Categories <p>Village studies are important for social reformation - and its explanation</p>	10

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ
ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾರ್ಚ್ - 2023

ವಿಷಯ ಸಂಖ್ಯೆ : 28

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಉತ್ತರಗಳು

Scheme of Evaluation

ಕ್ರ.ಸಂ	ಭಾಗ ಎ	ನೀಡಿದ ಅಂಕಗಳು
I	ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.	10x1=10
1.	ಸಿ. ಆಚಿಯಲ್ ಗಿಲಿಯಾರ್ಡ್ಸ್	1
2.	ಎ. 940	1
3.	ಬಿ. ಹರ್ಬರ್ಟ್ ರಿಸ್ಲೆ	1
4.	ಎ. ಮುಂಬೈ	1
5.	ಬಿ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ	1
6.	ಡಿ. ಎಂ.ಎಸ್.ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್	1
7.	ಎ. ಎರ್ಮನ್ ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್	1
8.	ಸಿ. ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಡ್	1
9.	ಎ. ಬಿ.ಶಾಮಸುಂದರ್	1
10.	ಬಿ. ಎಂ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸ	1
II	ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.	5x1=5
11.	ಸೆಂಟ್ ಥಾಮಸ್ / ಸಂತ ಬಾರ್ಥೊಲೊಮ್ಯು (ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು)	1
12.	ಕೃಷಿ	1
13.	ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮೆಟಕಾಪ್	1
14.	ಟೀಂಬೆರ್ಟನ್‌ಲೀ	1
15.	ಇ.ವಿ.ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯ್ಕರ್	1
III	ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ	5x1=5
16.	ಬಿ. ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮೂಹಗಳು	1
17.	ಇ. ನರ್ಸಿಂಗನವರ್	1
18.	ಡಿ. ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ	1
19.	ಸಿ. ಮೈಕಲ್ ಆಲ್ಟಿಚ್	1
20.	ಎ. ವಿಮೋಚನ	1
IV	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.	5x1=5
21.	ಭರತ ಖಂಡ, ಭರತ ವರ್ಷ, ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪ	1
22.	ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ	1
23.	ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಂಘ Large Area Multipurpose Societies	1
24.	ಸರ್ ಹೆನ್ರಿ ಮೇಯ್ಸ್	1
25.	ಎ.ಆರ್. ದೇಸಾಯಿ	1

26.	ನಗರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಗರೀಕರಣ ಎನ್ನುವರು	1
27.	ಪಾರ್ಸಿಗಳು, ನಗರ್ತರು, ಸಿಂಧಿಗಳು, ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು	1
28.	ಎಂ.ಎಸ್.ಎ ರಾವ್	1
29.	ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಹೋರಾಟ	1
V	ಭಾಗ - ಬಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ 2-3 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.	10x2=20
30.	ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರ, ಜನನ, ಮರಣ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಲಿಂಗಾನುಪಾತ, ಜನಸಮೂಹದ ರಚನೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಡೆಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎನ್ನುವರು	2
31.	ಮಂಡ್ಯ ಯಾದಗಿರಿ ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಜಯಪುರ	2
32.	1. ವಿಲೀನಕ್ಕೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ವರ್ಗಗಳ ವಿರೋಧ 2. ವಿಲೀನಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಲ ಸಮೂಹಗಳ ವಿರೋಧ	2
33.	1. ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ 2. ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ ಇತ್ಯಾದಿ	2
34.	ಬಡವರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ವಿಮೆ ಸಾಲ ಮುಂತಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಎನ್ನುವರು	2
35.	1. ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ 2. ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ	2
36.	1. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ 2. ನಗರೀಕರಣ 3. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ	2
37.	1. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ನಿಷೇಧ 2. ಗೇಣೀದಾರರ ಸುಧಾರಣೆ 3. ಭೂ ಇಡುವಳಿಯನ್ನು ಕ್ರೂಡಿಕರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ	2
38.	1. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ 2. ಸಣ್ಣನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ 3. ಶೌಚಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ	2
39.	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ರಪ್ತು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗಿಂತಲು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ದೋರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ	2
40.	1. ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ 2. ದಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ	2
41.	ಪಬ್ಲಿಕ್ ನ್ಯೂಸ್, ಸುವರ್ಣ ನ್ಯೂಸ್, ಕಸ್ತೂರಿ ನ್ಯೂಸ್, ಟಿ.ವಿ.9 ಇತ್ಯಾದಿ	2
42.	1. ಪುನಸ್ಥಾಪನಾ ದಂಗೆಗಳು 2. ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು	2
43.	1. ವಿಮೋಚನಾ 2. ಪುರೋಗಾಮಿ ಸಂಘಟನೆ ಇತ್ಯಾದಿ	2

44.	ಎಂ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರ ಪ್ರಕಾರ “ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಸುಮಾರು 150 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವರ್ಷದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ 3 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಅವುಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ತತ್ವದರ್ಶನಗಳು	2
VI	ಭಾಗ - ಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ 7 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ 15 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.	7x5=35
45.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಪ್ರಾರ್ಥನಾ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಕಾಲೇಜು, ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಧರ್ಮ ನಿರಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಪುನರ್ ರಚಿಸುವುದು 2. ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು 3. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. 4. ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಭೆಗಳು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನಾಯಕರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು - ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಣೆ 	5
46.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇರಬಾರದು 2. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು 3. ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಡಳಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಅವರದೇ ತಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು 4. ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇಬಾರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು 5. ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬೇಕೆ ವಿನಃ ಅವರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣದಿಂದಲ್ಲ 	5
47.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ತಂತ್ರಗಳು 2. ಸಾಮಾಜಿಕ ತಂತ್ರಗಳು 3. ಆರ್ಥಿಕ ತಂತ್ರಗಳು 4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ - ವಿವರಣೆ 	5
48.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಸೋಮಾರಿತನ 2. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡಚಣೆ 3. ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ 4. ಆಂತರಿಕ ಘರ್ಷಣೆ 5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಗೆ ಮಾರಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿವರಣೆ 	5
49.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಶಿಥಿಲ ಮತ್ತು ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಕಟ್ಟಡಗಳು 2. ಅತಿಯಾದ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳು 3. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ 4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ - ವಿವರಣೆ 	5
50.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಮಾರುವ ಸ್ಥಳ 2. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿಲ್ಲ 	5

	<ol style="list-style-type: none"> 3. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಒಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ 4. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಸಮಗ್ರವಾದ ಚಿತ್ರಣ - ವಿವರಣೆ 	
51.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ವಿಶ್ವದ ಒಂಟೆ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಜಾತೆ 2. ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರವಾಸಿಗಳು 3. ಪುಷ್ಕರ್ ಸರೋವರ 4. ಹೆಂಗಸರು ಬಳೆ ಆಟಿಕೆ, ಬಟ್ಟೆ ಆಭರಣ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ 5. ಒಂಟೆಗಳ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸಂಗೀತ, ಹಾಡು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಕಲೆ, ಮೀಸೆ ಪ್ರದರ್ಶನ 6. ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದ ಏಕಾದಶಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ 5 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ 7. ಬ್ರಹ್ಮನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ 	5
52.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಸಿದ್ಧಾಂತ 2. ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರೋಡೀಕರಣ 3. ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆ - ವಿವರಣೆ 	5
53.	<p>ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾತ್ಮ್ಯರನ್ನು ದಲಿತರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಸಮುದಾಯ ಇದಾಗಿದೆ. ತಮಗಾಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು 2 ಹಂತಗಳಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ <ol style="list-style-type: none"> ಎ. ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಬಿ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಸಿ. ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ 2. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ <ol style="list-style-type: none"> ಎ. ಭೀಮಸೇನೆ ಬಿ. ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ - ವಿವರಣೆ 	5
54.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿ 2. ಮಾಹಿತಿಗಳ ನಿರಂತರ ಹರಿವು 3. ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಸಮಾಜ 4. ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು 5. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆರ್ಥಿಕತೆ 6. ರಾಜಕೀಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು - ವಿವರಣೆ 	5
55.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ 2. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ 3. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ 4. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ - ವಿವರಣೆ 	
VII	ಭಾಗ - ಡಿ	
	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ 30 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.	2x10=20
56.	ಜನಸಮೂಹ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ	4+6=10

	<p>ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಮೂಹಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಎನ್ನುವರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ಭೌಗೋಳಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ 2. ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ 3. ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ 4. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ – ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು 	
57.	<p>ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಪರಿಚಯ 2. ಆಂಗ್ಲಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವ 3. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ 4. ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾವ 5. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಭಾವ 6. ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ – ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು 	4+6=10
58.	<p>ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪಾತ್ರ :</p> <p>ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗಳೆರಡು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆದ್ಯತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರೇ ಸರ್ವೋಚರ ಜೊತೆಗೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಮೆರ್ತವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿಜನರು ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ, ಕೀರ್ತನೆ, ಪಾರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು ಹೀಗಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಅವರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಭಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿಸಿದರು. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ತರುಣಭಾರತ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗಲ್ಲದೇ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಂದಾಗಿ 1931ರಲ್ಲಿ ಕರಾಚಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸರ್ವರೂ ಸಮಾನರು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಅನರ್ಹತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ನಡಾವಳಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಮದ್ರಾಸಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹರಿಜನರಿಗಿದ್ದ ಅನರ್ಹತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿತು. ಹರಿಜನ ಸೇವಕ ಸಂಘ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿರು. ಕಸ್ತೂರ್ ಬಾ ಬಾಲಿಕಾ ಆಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಬರಮತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಬಾಲಿಕಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಹರಿಜನ ಸೇವಕ ಸಂಘ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಶಾಖೆ ಹೊಂದಿದ್ದು 120 ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹರಿಜನ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು.</p> <p>ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪಾತ್ರ :</p> <p>ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ಇವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನವು</p>	5+5=10

	<p>ಅಸ್ವಶ್ಯರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಭಹಿಷ್ಯತ ಹಿತಕಾರಣಿ ಸಭಾ ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಶೋಷಿತರು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಬದುಕುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು ಇವರು ನೀಡಿದ ಪಂಚಶೀಲತತ್ವಗಳಾದ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ಸ್ವಯಂಬೆಳವಣಿಗೆ 2. ಸ್ವಾಭಿಮಾನ 3. ಸ್ವಗೌರವ 4. ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನ 5. ಸ್ವಯಂಪ್ರಗತಿ <p>ಹಾಗೇ ತ್ರಿವಳಿ ಸೂತ್ರಗಳಾದ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ಶಿಕ್ಷಣ 2. ಸಂಘಟನೆ 3. ಹೋರಾಟ <p>ಇಂತಹ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಮಾರ್ಗದಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು.</p>	
59.	<p>ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವ :</p> <p>ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆದೇಶದ ಗ್ರಾಮಸಮಾಜವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂತೆಯೇ ಭಾರತ ದೇಶದ ಅಧ್ಯನ ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಪುಸ್ತಕ ಆಧಾರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ 2. ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರತಿರೋಧ 3. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಕ್ಷಪಾತ 4. ಆನಂತರದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು 5. ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ 6. ಗ್ರಾಮ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಮಾಹಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ - ವಿವರಣೆ 	4+6=10